

## POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

|                        |                                    |
|------------------------|------------------------------------|
| Jméno diplomantky:     | Bc. Kateřina Navrátilová           |
| Téma práce:            | Náhradní výživné v České republice |
| Rozsah práce:          | 159 317 včetně mezer               |
| Datum odevzdání práce: | 3. 6. 2024                         |

### 1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce je zaměřena na problematiku náhradního výživného, což je jistě téma aktuální navzdory délce procesu jeho přijímání. Jako jeden z nástrojů pomoci neúplným rodinám si zaslouží průběžnou analýzu jeho efektivity, což je i cílem této diplomové práce. Protože adresátem náhradního výživného jsou neúplné rodiny, práce se zabývá rozbohem jejich situace ve společnosti z pohledu rodinné politiky.

### 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Práce předpokládá znalost a dobrou orientaci v oblasti sociální politiky státu, jeho závazků, vyplývajících z členství v EU a z akceptace všech významných evropských hodnot, jakož i znalost systému sociálního zabezpečení, jeho cílů a nástrojů, vedoucích k jejich dosažení. Vstupní údaje tvoří jen analyzovaná legislativa, ale též výsledky sociologických výzkumů, zpracovaných hlavně ve Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí, které se úzce váží k tématu práce. Autorka ale využívá i dalších statistických dat. Metody, které v práci používá, sama definuje jako analýzu a syntézu poznatků. Zmiňovanou komparativní analýzu v práci moc nenacházím, i když autorka rámcově zmiňuje existenci institutu náhradního výživného v dalších zemích, hlubší komparaci neprovádí.

### 3. Formální a systematické členění práce

Autorka práci člení do 4 částí- postupuje od zvláštního k obecnému (mohlo by být i naopak). Začíná tedy sociologickou reflexí postavení neúplných rodin ve společnosti a jejich genderovými a ekonomickými specifiky i postoji společnosti k samoživitelkám. Následuje rozbor institutu výživného a vznik institutu náhradního výživného. Práce ústí do kapitoly, ve které autorka zobecňuje podporu neúplných rodin ze strany státu, která s výživným sice souvisí, ale s dosavadním textem není dostatečně propojena. K tématu výživného se autorka zase vrací v závěru práce, kde shrnuje své poznatky a nálezy.

### 4. Vyjádření k práci

Předmětem analýzy diplomové práce je institut náhradního výživného. Autorka rozebírá jeho vznik, funkci a předestírá problémy, které současná legislativa v této souvislosti řeší. Autorka upozorňuje na problematiska místa a jejich důsledky pro příjemce dávky. Autorka problematiku pojednává v širším kontextu problémů neúplných rodin v naší společnosti. Tuto sociologickou dimenzi opírá o výsledky výzkumů z Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí i z dalších zdrojů. Tím se jí podařilo naplnit cíl diplomové práce. K diplomové práci mám dvě připomínky. První se vztahuje k možnosti provedení komparativní analýzy zkoumaného institutu. Autorka zmiňuje několik zemí, které tento institut přijaly. Bylo by přínosné seznámit se s jejich zkušenostmi. Rovněž se autorka mohla více věnovat opačnému přístupu k zavedení tohoto institutu a uvést příklad země/zemí i důvodů, proč jej nezavedli.

Druhá připomínka se týká poslední kapitoly, která není dobře propojena s předešlým textem a působí, že je v práci trochu „navíc“. Možná mohla být umístěna do některé z úvodních kapitol, shrnujících problémy neúplných rodin, protože ke shrnutí problematiky náhradního výživného se autorka vrací v závěru práce. V práci nenacházím věcné chyby. Celkově přes dílčí připomínky práce splňuje nároky na diplomové práce a diplomový úkol je přiměřeně splněn.

## 5. Kritéria hodnocení práce

|   |   |
|---|---|
| Splnění cíle práce  | Autorka splnila deklarovaný cíl práce.  |
| Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství | Autorka zpracovala práci samostatně, na všechny použité zdroje je řádně a průběžně odkazováno.  |
| Logická stavba práce  | Práce má logickou strukturu s výjimkou jedné kapitoly, která mohla být přesunuta do úvodních částí. Téma je pojednáno ze všech příslušných aspektů.                             |
| Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací                        | Autorka dodržuje pravidla práce se zdroji včetně uvážených citací. V diplomové práci není používáno mnoho cizojazyčných zdrojů vzhledem k tématu práce.                         |
| Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)                                      | Hloubka provedené analýzy je odpovídající a je použita metoda analýzy a syntézy poznatků z různých zdrojů. V práci mohla být více využita komparativní metoda, jak uvádím výše. |
| Úprava práce (text, grafy, tabulky)   | Úprava práce je na standardní úrovni. Reprezentuje výhradně psaný text.   |
| Jazyková a stylistická úroveň   | Jazyková a stylistická úroveň je odpovídající.  |

## 6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby prosím autorku, aby se vyjádřila k výše uvedeným připomínkám. Dále ji prosím, aby se pokusila o shrnutí argumentů pro i proti zavedení náhradního výživného s příklady zemí, reprezentujících dané argumenty.

|   |   |
|---|---|
| <b>Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě</b> | Diplomovou práci doporučuji předložit k obhajobě.                       |
| <b>Navržený klasifikační stupeň</b>             | Práci navrhuji hodnotit jako velmi dobrou po úspěšném průběhu obhajoby. |

V Praze dne 18.6.2024

PhDr. Gabriela Munková, CSc., oponentka